

HRVATSKI POMORSKI MUZEJ SPLIT

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2014. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Zbirka odora, nošnji i opreme – 1 predmet

1.3. Darovanje

Zbirka maketa – 1 predmet

Zbirka brodske opreme i sredstava – 1 predmet

Zbirka odličja, medalja i plaketa – 1 predmet

Zbirka odora, nošnji i opreme – 12 predmeta

Zbirka zastava i signalnih zastava – 1 predmet

Zbirka brodskih strojeva i brodogradnje – 1 predmet

Zbirka oružja i oružanih sustava – 1 predmet

Zbirka pisane dokumentarne građe – 5 predmeta

1.7. Ostalo

Zbirka podmorskih nalaza – 1 predmet (temeljem Zapisnika o predaji predmeta od strane Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Policijske uprave Splitsko-dalmatinske županije)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom godine je obavljena redovita kontrola muzejskih predmeta te zahvati iz područja preventivne konzervacije (zaštitni premazi i dr.).

DJB 103 – „Cetina”

- Na brodu DJB 103 „Cetina” (inv. broj: HPMS-775:SLT-1749-ZP) izvršeni su radovi na uklanjanju školjki i obraslina s podvodnih dijelova broda.

Parobrod „Bakar“

- Na muzejskom predmetu parobrod „Bakar“ (inv. broj: HPMS-775:SLT-101-ZP), uz redovito godišnje održavanje, popravljen je dio poklopca ulaza u tovarni prostor u potpalublju kao i brava na unutarnjim vratima ulaza u pramčani dio.

2.3. Restauracija

Za restauraciju ulja na platnu, (inv. broj: HPMS – 775:SLT –130 – ZL) „Austrijska nava”, umjetničke slike iz 1858. godine, angažirana je vanjska suradnica, restauratorica Lana Kekez. Radovi su dovršeni u siječnju 2015. godine.

Gajeta „Perina”

- Na najstarijoj gajeti na Jadranu (inv. broj: HPMS-775:SLT-103-ZP) izvršeni su pripremni radovi za ojačanje oštećenih rebara i rebrenica. Ojačanja su izvršena punjenjem hrastovinom i epoksidnom smolom. Pored radova na brodu ojačana je i metalna kolijevka na kojoj je brod smješten.

Brod „Streljko“

- Na brodu „Streljko” (inv. broj: HPMS-775:SLT-102-ZP), zamijenjeni su truli dijelovi palube pramca koji su potom obrušeni i premazani temeljnom bojom. Potrebna je temeljita sanacija koja će zahtijevati puno veća financijska sredstva.

2.4. Ostalo

Projekt spašavanja baštine – Povijesni brod „Istranka“

Kako bi se spriječilo propadanje i gubitak povijesnog broda „Istranka”, Hrvatski pomorski muzej Split je prijavio program na javne potrebe u kulturi Republike Hrvatske kojim je spreman ući u projekt spašavanja i skrbi o ovom posljednjem brodu Austrougarske mornarice. Povijesni brod „Istranka” izgrađen je 1896. godine u Trstu pod imenom „Ospero“. Nekoliko godina kasnije (1899. godine) brod mijenja ime u „Dalmat“ te postaje brodom namjesnika za Dalmaciju, a od tada do danas, po ulogama koje je odigrao u većem broju povijesnih događanja i u svojoj dugogodišnjoj službi te po svom izvornom materijalnom zapisu, brod je postao značajan spomenik kulturne baštine. Od 2002. godine brod ima status zaštićenog kulturnog dobra određen rješenjima Ministarstva kulture RH o privremenoj zaštiti. Rješenja o privremenoj zaštiti su obnavljana do 2011. godine kada „Istranka“ rješenjem Ministarstva kulture dobiva status trajno zaštićenog kulturnog dobra.

U travnju 2014. godine Hrvatski pomorski muzej Split, u zakonitoj proceduri i u skladu sa zakonskim propisima, imenovan je privremenim skrbnikom zaštićenog kulturnog dobra povijesnog broda „Istranka“. Imenovanje je uz potrebne prethodne suglasnosti izvršeno od strane Grada Solina na čijem se području tada nalazio potopljen brod „Istranka”.

Sukladno navedenom Hrvatski pomorski muzej Split je poduzeo sve potrebne radnje temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, da se povijesni brod „Istranka“ spasi i adekvatno zaštititi od uništenja.

Prije početka radova na samom potopljenom brodu „Istranka” na lokalitetu Sjeverna luka, trebalo je osigurati prostor za smještaj broda na suhom. Prostor je dobiven na lokaciji Ribarske luke u Brižinama, nekadašnjeg rezališta Sv. Kajo, uz suglasnost Lučke uprave i tvornice „Cemex”.

Na sastanku održanom 26. lipnja 2014. godine u Muzeju sudjelovali su nositelji poslova. Nazočni su bili: Ante i Tino Ondini iz tvrtke „Submarine“, zapovjednik plovne dizalice „Marjanka” gosp. Damir Rendić, direktor iz sektora dizalica tvrtke „Brodosplit“ gosp. Darko Duić, dipl. ing. brodogradnje Griša Ćurin iz tvrtke „Barka“, predsjednik „Udruge povijesni brod Istranka“, gosp. Drago Butorac, kustos muzeja Ljubomir Radić i ravnatelj muzeja mr. sc. Stjepan Lozo. Dogovorena je koordinacija cijele akcije podizanja broda „Istranka“ s morskog dna.

Dana 27. lipnja 2014. trajala je akcija vađenja povijesnog broda „Istranka“ koje je izvodila tvrtka „Submarine“. Akciji se pridružila i plovna dizalica „Marjanka” koja je trebala podignuti „Istranku” iz mora i smjestiti je na suho. Uslijed različitih poteškoća koje su se javile toga dana pri vađenju, odlučeno je povijesni brod „Istranka” izvući u pliće more i tu

izvršiti postupak čišćenja od školjki i obraslina, kao i mulja i vode koja se nalazila u njemu, dok se ne srede uvjeti za premještanje broda na novu lokaciju u Ribarsku luku u Brižinama.

Dana 24. srpnja 2014. slijedio je uspješno premještanje broda na novu lokaciju. Prigodom čitavog postupka teglja koji je izveden na način da je plovna dizalica „Marjanka“ prihvatila „Istranku“ uz bok, a potom ih je tegljač tvrtke „Brodospas“ oteglio u luku Brižine. Tijekom teglja i priveza asistirale su tvrtke „Submarine“ i „Barka“ te djelatnici Muzeja.

U kontaktima s tvrtkom „Pirson montaža“ dogovoreno je kako će se povijesni brod „Istranka“ izvući na suho te su u više navrata potvrdili kako će posao podizanja odraditi besplatno. Kasnije je utvrđeno kako će za podizanje broda biti neophodna i plovna dizalica „Marjanka“. No, uslijed nekoliko dana lošeg vremena, kiše i jakog vjetra, akcija se morala odgoditi u više navrata. Pošto je dizalica „Pirson montaže“ morala otputovati u inozemstvo, tražila se druga opcija. Dizalice tvrtki „Adriacink“ i „Salona-mont“ ne bi bile od velike pomoći te je gosp. Rendić predložio da „Marjanka“ sama podigne brod i smjesti na suho. Zbog rizika i mogućnosti ugrožavanja samog povijesnog broda „Istranka“, odustalo se od tog postupka. U kontaktima s „Adriacinkom“ saznalo se kako nam neće biti u mogućnosti pomoći pri vađenju broda sve do 15. studenog te je i ta opcija odbačena. Nakon toga donesena je odluka da se brod zadrži na sigurnom zimskom vezu.

Čuvanje, nadzor i saniranje malih oštećenja na brodu obavlja se kontinuirano dok se ne riješe pitanja daljnjeg financiranja obnove.

Cijela je akcija podizanja, čišćenja, čuvanja i ostalih radova financirana je od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Tijekom izvještajnog razdoblja u Inventarnu knjigu muzejskih predmeta ukupno je upisano i primarno obrađeno 176 muzejskih predmeta (klasičnim upisom). Isto toliko ih je dobilo i aplikativnu oznaku s prepoznatljivom numeracijom inventarnog broja i pripadajuće zbirke.

Hrvatski pomorski muzej Split ima sveukupno inventarizirano 2585 muzejskih predmeta.

U Inventarnu knjigu muzejskih predmeta pri informacijskom sustavu za obradu M++ za izvještajno razdoblje upisano je, obrađeno i pohranjeno sveukupno 300 muzejskih predmeta i to svi iz *Zbirke pomorskih karata i peljara*. Zbirka je zaštićena rješenjem Ministarstva kulture

Republike Hrvatske od 28. svibnja 2014. godine te je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod rednim brojem 5531.

3.3. Fototeka

Za potrebe utvrđivanja svojstva kulturnog dobra *Zbirke odličja, medalja i plaketa* otpočelo je fotografiranje 404 muzejska predmeta.

Tijekom projekta spašavanja povijesnog broda „Istranka“ načinjena je obimna foto-dokumentacija svih aktivnosti. Namjera je materijal koristiti u pripremi dokumentarnog filma o povijesnom brodu „Istranka“.

3.6. Hemeroteka

Riječ je o uobičajenoj godišnjoj obradi novinskog tiska, uglavnom dnevnih listova, a po potrebi i ostalih publikacija te elektroničkih medija.

Hemerotečna dokumentacija služi za pohranu svih publiciranih napisa o HPMS-u, od programskih aktivnosti, izložbi, te uopće informacija o djelatnosti Muzeja. Uz pohranu zapisa posebno se vodi i Inventarna knjiga istog.

Tijekom 2014. godine obrađeno je ukupno 32 napisa o Hrvatskom pomorskom muzeju Split. Javnost se obavještavalo o svim aktivnostima Muzeja. Ponajviše su to napisi o izložbama: „Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu“, „Žalobni konvoj 1914.“, „Odvažni momci – s vjerom da će barut ostati suh“, te o spašavanju povijesnog broda „Istranka“.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

U 2014. godini knjižni je fond uvećan za 154 nova naslova i to s osnove kako slijedi:

- Nabava s osnove programa i redovne djelatnosti: 21 naslov
- Donacija HPMS-u: 26 naslova
- Razmjena: 11 naslova
- Periodika s osnove nabavke, razmjene i donacije: 91 naslov

- Vlastita izdanja: 5 naslova

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Muzej ne posjeduje računalni program za obradu knjižnog fonda. Stoga se sve jedinice evidentiraju u računalnoj bazi podataka internog karaktera.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Knjižnica nije otvorenog tipa, ali uz nadzor djelatnika dostupna je svima kojima je potrebna stručna pomoć iz povijesti pomorstva.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Muzej ima privremeno rješenje stalnog postava.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Primarno je obrađeno, inventarizirano i aplicirano 176 muzejskih predmeta. Izrađeni su kartoni za sve navedene predmete prema dostupnoj literaturi.

Po zbirkama:

- *Zbirka odora, nošnji i opreme*: 14 predmeta
- *Zbirka brodske opreme i sredstava*: 20 predmeta
- *Zbirka slikovne dokumentarne građe*: 29 predmeta
- *Zbirka brodskih strojeva i brodogradnje*: 1 predmet
- *Zbirka maketa*: 1 predmet
- *Zbirka podmorskih nalaza*: 3 predmeta
- *Zbirka oružja i oružanih sustava*: 7 predmeta
- *Zbirka odličja, medalja i plaketa*: 101 predmet

Hrvatski pomorski muzej Split ima sveukupno inventarizirano 2585 muzejskih predmeta. Za potrebe utvrđivanja svojstva kulturnog dobra *Zbirke pomorskih karata i peljara*, upisano je, obrađeno i pohranjeno sveukupno 300 muzejskih predmeta i to svi iz navedene zbirke. Zbirka je zaštićena rješenjem Ministarstva kulture Republike Hrvatske od 28. svibnja 2014. godine te je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod rednim brojem 5531.

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Analiza fotografija iz *Zbirke slikovne dokumentarne građe* koja je u nastajanju, dotad ne obrađivana, a za potrebe izložbi „Žalobni konvoj 1914.“ i „Odvažni momci – s vjerom da će barut ostati suh“.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Za posudbu za potrebe izložbe „Österreichische riviera – Wien entdeckt das meer“ koja se održavala u Beču do 30. ožujka 2014. godine – 6 predmeta.

Za posudbu za potrebe snimanja dokumentarnog serijala o Emanuelu Vidoviću – 2 predmeta iz *Zbirke zastava*.

Za posudbu pravnoj osobi za potrebe poslovnog događaja (Zdravi grad d.o.o. Split) – 1 predmet iz *Zbirke brodske opreme i sredstava*.

Posudba vitrina i postamenta za potrebe izložbi drugih ustanova i udruga (Sveučilišna knjižnica Split, Pučka kulturna udruga „Srebrna Marina“).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Na znanstvenom skupu „Viški memento“ održanom u Splitu, mr. sc. Gordana Tudor, muzejska savjetnica, održala je predavanje „Potapanje fregate Radetzky“.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Lovrić, Mirja; Radić, Ljubomir. //“Od Bodulke do Hrvata trajekt na je to bojanka“//, Split, 2014.

Tudor, Gordana. //“Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu“//, Split, 2014.

Lozo, Stjepan. //“Povijesni brod Istranka“//, Split, 2014.

Lozo, Stjepan; Despotušić, Branka. //“Žalobni konvoj 1914.“//, Split, 2014.

Lovrić, Mirja; Blažević, Petra. //“Odvažni momci – s vjerom da će barut ostati suh“//, Split, 2014.

Tudor, Gordana. //„Parobrodarski promet u splitskom okružju za vrijeme Prvog svjetskog rata“//, Kulturna baština, svezak 40, Split, 2014.

Lovrić, Mirja. //„Udruga pomorskih strojara Split“//, Ukorak s vremenom, broj 49./50., Split, 2014.

6.8. Stručno usavršavanje

Djelatnici Muzeja redovito sudjeluju na stručnim skupovima koji se organiziraju u Splitu i Županiji. U rijetkim prigodama, zbog nedostatka sredstava, sudjeluje se na skupovima koji se održavaju u Zagrebu. Možemo izdvojiti sljedeće:

- „Kulturna Europa 2014 – 2020“, dvije radionice održane u Pučkom otvorenom učilištu, u organizaciji Ministarstva kulture Republike Hrvatske na temu pisanja projekata za europske fondove u kulturi u novom ciklusu,
- Radionica M++ održana u Muzeju grada Splita, u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra na temu novosti u informatičkom sustavu za evidentiranje predmeta,
- Skup „SigArt“ održan u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu, u organizaciji časopisa „Zaštita“ o aspektima zaštite i očuvanja kulturne baštine od otuđenja i uništenja.

Što se napredovanja u struci tiče, muzejski su djelatnici bili izrazito uspješni u 2014. godini:

- mr. sc. Gordana Tudor, viši kustos je u studenom 2014. godine odlukom Ministricke kulture Republike Hrvatske stekla zvanje muzejski savjetnik,

- Mirja Lovrić, kustos-dokumentarist je u studenom 2014. godine odlukom Ministrice kulture Republike Hrvatske stekla zvanje viši kustos,
- Branka Despotušić je u lipnju 2014. godine položila stručni ispit za zvanje kustos pri Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu,
- mr. sc. Stjepan Lozo, viši kustos obranio je na Sveučilištu u Zadru sinopsis doktorske disertacije pod nazivom „Obrana hrvatskog Jadrana u hrvatskom ratu za neovisnost 1991.“.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Djelatnici Muzeja su tijekom godine redovito bili na raspolaganju u pružanju stručne pomoći svim zainteresiranim osobama, novinarima, studentima, istraživačima, znanstvenicima, djelatnicima drugih ustanova, te drugim zainteresiranim građanima iz zemlje i inozemstva. Ostvarena je suradnja sa studentima koji su u izradi diplomskih i ostalih radova odabrali pomorsku tematiku. Obavljajući poslove, djelatnici često ostvaruju različite vrste suradnje s djelatnicima drugih ustanova.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Muzejska savjetnica mr. sc. Gordana Tudor članica je Hrvatskog muzejskog društva, Hrvatskog grboslovnog i zastavoslovnog društva i članica predsjedništva Društva prijatelja kulturne baštine Split.

Kustosica Branka Despotušić članica je Društva prijatelja kulturne baštine Split.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Redovito se ažurira web-stranica Muzeja.

U svrhu kvalitetnijeg informiranja javnosti o djelatnosti Muzeja pokrenuta Facebook stranica dala je odlične rezultate u komunikaciji s građanima gdje ih se redovito izvještava o događanjima u Muzeju.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Tudor, Gordana. //„Parobrodarski promet u splitskom okruđu za vrijeme Prvoga svjetskog rata“//, Kulturna baština, svezak 40, Split, 2014.

7.3. Znanstveno usavršavanje

Mr. sc. Stjepan Lozo, viši kustos i ravnatelj Muzeja, obranio je sinopsis doktorske disertacije pod nazivom „Obrana hrvatskog Jadrana u hrvatskom ratu za neovisnost 1991.“ na poslijediplomskom doktorskom studiju „Jadran – poveznica među kontinentima“ na Sveučilištu u Zadru.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv izložbe: **Prinove u fundusu HPMS**

Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski pomorski muzej Split

Vrijeme trajanja: 31. siječnja 2014. – 31. svibnja 2014.

Autori stručne koncepcije: Ljubomir Radić, Mirja Lovrić

Autori likovnog postava: Ljubomir Radić, Mirja Lovrić

Opseg (broj eksponata): 33 predmeta (dva brodska stroja, dvije odore, sedam odlikovanja, dvije fotografije, dvije razglednice, deset predmeta papirnate građe, jedna zastava, sedam predmeta brodske opreme)

Web adresa: www.hpms.hr

Vrsta: povijesna, inozemna, informativna, samostalna, pokretna

Tema: Dana 31. siječnja 2014. u Hrvatskom pomorskom muzeju Split, prigodom održavanja manifestacije Noć muzeja, otvorena je izložba muzejskih predmeta pristiglih kao donacije u protekle dvije godine. S obzirom na nedostatak sredstava za otkup, izložba je bila ujedno poticaj publici da doniraju predmete pomorske baštine Muzeju. Tako su se na izložbi našli brodski motori, odore, medalje, razglednice, razni brodski instrumenti i oruđe.

Korisnici: izložba je namijenjena širokoj publici.

Naziv izložbe: **Opomena**

Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski pomorski muzej Split

Vrijeme trajanja: 31. siječnja 2014. – 30. travnja 2015.

Autori stručne koncepcije: Ljubomir Radić, Mirja Lovrić

Autor likovnog postava: Ljubomir Radić, Mirja Lovrić

Opseg (broj eksponata): 31 predmet (28 pušaka, plinska granata, plinska maska, kaciga) i 1 pano

Web adresa: www.hpms.hr

Vrsta: povijesna, inozemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Dana 31. siječnja 2014. u Hrvatskom pomorskom muzeju Split, prigodom održavanja manifestacije Noć muzeja, postavljena je instalacija pod nazivom „Opomena”. Riječ je o 28 pušaka koje simboliziraju isto toliko sudionica Prvog svjetskog rata, potom plinskoj granati, plinskoj masci i kacigi uz prateći pano na kojem su navedene činjenice o Prvom svjetskom ratu. Za Dan muzeja postavljena je i engleska varijanta panoa.

Korisnici: izložba je namijenjena širokoj publici.

Naziv izložbe: **Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu**

Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski pomorski muzej Split

Vrijeme trajanja: 17. lipnja – 30. rujna 2014.

Autorica stručne koncepcije: mr. sc. Gordana Tudor

Autorica likovnog postava: mr. sc. Gordana Tudor

Opseg (broj eksponata): 10 panoa s fotografijama, kraćim tekstovima, člancima, odora zapovjednika trajekta.

Web adresa: www.hpms.hr

Vrsta: povijesna, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Dana 17. lipnja 2014. godine u Hrvatskom pomorskom muzeju Split otvorena je izložba povodom 55 godina od uspostave linije Crikvenica – Šilo, prve trajektne linije kod nas. Predstavljani su počeci trajektnog prijevoza na hrvatskom Jadranu. Na izložbi, u vidu panoa, bile su zastupljene fotografije i članci iz dnevnog tiska te odora Anđelka Medića, jednog od kapetana trajekta sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Izložbu prati i katalog pod nazivom „Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu“.

Izložba je popraćena i u tiskanim medijima.

Korisnici: izložba je namijenjena širokoj publici.

Naziv izložbe: **Odvažni momci – s vjerom da će barut ostat suh**

Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski pomorski muzej Split

Vrijeme trajanja: 17. prosinca 2014. – 30. travnja 2015.

Autorice stručne koncepcije: Mirja Lovrić, Petra Blažević

Autorice likovnog postava: Mirja Lovrić, Petra Blažević

Opseg (broj eksponata): 49 fotografija i razglednica raznih formata s kraćim tekstovima, uvodni pano

Web adresa: www.hpms.hr

Vrsta: povijesna, međunarodna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Dana 17. prosinca 2014. godine u Hrvatskom pomorskom muzeju Split otvorena je izložba povodom stote obljetnice početka Prvog svjetskog rata. Kroz 49 izvornih fotografija i razglednica iz fundusa Muzeja predstavljeno je djelovanje Austro-Ugarske ratne mornarice 1914.-1918. g. na Jadranu. Koncepcijski podijeljena na dva dijela, izložba je predstavila dio mornaričke flote, pojedine ratne operacije te svakodnevni život mornara. Postavljena u dvorani s panoima o Prvom svjetskom ratu i instalacijom „Opomena“, prostorno i tematski se nadopunjavala s postojećom interpretacijom prvog globalnog sukoba u povijesti. Izložba je popraćena i u medijima.

Korisnici: izložba je namijenjena širokoj publici.

Naziv izložbe: **Žalobni konvoj 1914.**

Mjesto održavanja i prostor: Hrvatski pomorski muzej Split

Vrijeme trajanja: 17. prosinca 2014. – 30. travnja 2015.

Autori stručne koncepcije: mr. sc. Stjepan Lozo, Branka Despotušić

Autori likovnog postava: mr. sc. Stjepan Lozo, Branka Despotušić

Opseg (broj eksponata): 24 fotografije, 31 članak, 1 maketa, 3 razglednice, 2 pištolja, 3 medalje, 1 časopis.

Web adresa: www.hpms.hr

Vrsta: povijesna, međunarodna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Dana 17. prosinca 2014. godine u Hrvatskom pomorskom muzeju Split otvorena je izložba povodom stote obljetnice početka Prvog svjetskog rata. Na izložbi je kroz članke i fotografije, te uz predmete tog vremena, predstavljen konvoj brodova koji je od Metkovića do Trsta preveo mrtva tijela prijestolonasljednika Austro-Ugarske Monarhije Franje Ferdinanda i supruge mu Sofije nakon atentata u Sarajevu. Konvoj je plovio pored mnogih mjesta na hrvatskoj obali Jadrana gdje se iskazivala počast žrtvama. Znakovito je da je i „Istranka“, odnosno tadašnji „Dalmat“, sudjelovao u tom konvoju brodova, čiju je akciju vađenja s morskog dna Muzej uspješno realizirao u ljeto 2014. godine.

Izložba je popraćena i u tiskanim medijima.

Korisnici: izložba je namijenjena širokoj publici.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

U svrhu održavanja edukativnih akcija, a uz financijsku potporu Ministarstva kulture RH, tiskana je bojanka „Od *Bodulke* do *Hrvata* trajektna je to bojanka”. Autori koncepta su Mirja Lovrić, viši kustos i Ljubomir Radić, kustos. Bojanka velikog formata donosi crteže trajekata „Bodulka”, „Ero”, „Liburnija” i „Hrvat”.

Povodom održavanja izložbe „Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu“ objavljen je istoimeni katalog. Autorica je mr. sc. Gordana Tudor, muzejska savjetnica, a katalog na 94 stranice donosi tekst o povijesnom razvitku trajektnog prijevoza na hrvatskom Jadranu, od uspostavljanja prve trajektna linije 1959. godine do sredine sedamdesetih godina 20. stoljeća. Na kraju je priložen indeks s fotografijama i podacima o 51 trajektu koji su u navedenom razdoblju prometovali.

Povodom održavanja izložbe „Odivažni momci – s vjerom da će barut ostati suh“ objavljen je istoimeni deplijan. Autorice su Mirja Lovrić, viši kustos i Petra Blažević, kustos – pripravnik na stručnom osposobljavanju. Deplijan donosi tekst o životu mornara na Jadranu tijekom Prvog svjetskog rata, te izbor fotografija predstavljenih na izložbi.

Povodom održavanja izložbe „Žalobni konvoj 1914.“ objavljen je istoimeni katalog. Autori su mr. sc. Stjepan Lozo, viši kustos i Branka Despotušić, kustos. Katalog donosi novinske napise i fotografije o konvoju brodova koji je od Metkovića do Trsta prevezao mrtva tijela prijestolonasljednika Franje Ferdinanda i supruge mu Sofije nakon atentata u Sarajevu.

Povodom obilježavanja stote obljetnice početka Prvog svjetskog rata te pothvata podizanja broda „Istranka” s morskog dna, objavljeno je drugo izdanje monografije „Povijesni brod *Istranka*”, autor koje je mr. sc. Stjepan Lozo, viši kustos. S obzirom da je prvo izdanje rasprodano nedugo nakon objavljivanja 2003. godine, a uključivši i činjenicu kako je u lipnju uspješno realizirana akcija vađenja povijesnog broda „Istranka” s morskog dna, pokazalo se nužnim ukazati na značaj ovog broda u vidu ponovnog objavljivanja monografije koju je javnosti u prosincu prezentirao cijenjeni inženjer brodogradnje Igor Belamarić.

Za potrebe promidžbe Muzeja, ponovno je tiskan deplijan, na hrvatskom i engleskom jeziku (prvi put objavljen 2010. godine). Deplijan sadrži osnovne informacije o muzejskom postavu, radnom vremenu, kontaktima, a obogaćen je popratnim fotografijama.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

U protekloj godini došlo je do promjene cijena ulaznica. Do 31. svibnja 2014. godine cijene ulaznica su bile sljedeće: za odrasle 10,00 kuna; za djecu, učenike i studente 5,00 kuna; stručno vodstvo na hrvatskom i engleskom jeziku po cijeni od 30,00 kuna za pojedince i grupe.

Od 1. lipnja 2014. godine u primjeni je novi cjenik: ulaznica za odrasle iznosi 20,00 kuna; ulaznice za djecu, učenike i studente iznose 10,00 kuna; stručno vodstvo na hrvatskom 50,00 kuna; stručno vodstvo na engleskom jeziku 100,00 kuna za pojedince i grupe.

U suradnji sa Sekcijom za muzejsku pedagogiju pri Hrvatskom muzejskom društvu, Muzej je, kao i dugi niz godina, sudjelovao u edukativnoj akciji imena „Bez veze“ koja je trajala od 18. travnja do 18. svibnja 2013. godine. U Muzeju se akcija odvijala pod nazivom „Kad nas trajektne veze ostave bez veze“.

11.3. Radionice i igraonice

U suradnji sa Sekcijom za muzejsku pedagogiju pri Hrvatskom muzejskom društvu Muzej je sudjelovao u edukativnoj akciji imena „Bez veze“ koja je trajala od 18. travnja do 18. svibnja 2014. godine. U Muzeju se akcija odvijala pod nazivom „Kad nas trajektne veze ostave bez veze“. Djeca su tom prigodom upoznata s muzejom i njegovim postavom, a potom su prionuli na bojanje bojanke „Od *Bodulke* do *Hrvata* trajektna je to bojanke“. Bojanke velikog formata donosi crteže trajekata „Bodulka“, „Ero“, „Liburnija“ i „Hrvat“. Tom prigodom im je podijeljena i „Pomorska slikopisanka“ gdje su osim crtanja i bojanja mogli i opisati najzanimljivije muzejske predmete.

HPMS se kao i u protekloj godini uključio u akciju koju provode splitski muzeji za vrijeme zimskih školskih praznika u siječnju i prosincu, a pod nazivom „Juhuuu, praznici su idemo u muzeje“. Uz besplatan ulaz za djecu, organizirane su i radionice. U sklopu radionice

„Pomorska slikopisanka” u siječnju 2014. godine i „Trajektom na otoke” u prosincu 2014. godine, djeca su učila o muzejskim predmetima i upoznavala su povijest trajektnog prometa na Jadranu.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

Tijekom 2014. godine javnost se obavještavalo o izložbenim aktivnostima Muzeja, odnosno o izložbi „Prvi trajekti na hrvatskom Jadranu“, te izložbama „Odvažni momci – s vjerom da će barut ostati suh“ i „Žalobni konvoj 1914.“. Mediji su napisima popratili i edukativne akcije te radionice u Muzeju, a osobit je interes iskazan za etape akcije vađenja povijesnog broda „Istranka“.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Djelatnici Muzeja imali su više nastupa u elektronskim medijima – radiju i televiziji (HRT, NovaTV, RTL, Mreža TV, TV Jadran, Radio Brač, Radio Split, Radio Dalmacija), bilo u obliku aktivnog sudjelovanja u emisijama, pružanju potrebne pomoći, informiranja o aktivnostima Muzeja ili intervjuja.

12.3. Predavanja

Na znanstvenom skupu „Viški memento“ održanom u Splitu, mr. sc. Gordana Tudor, muzejska savjetnica, održala je predavanje „Potapanje fregate Radetzky“.

Tijekom održavanja Festivala znanosti koji se u travnju 2014. godine odvijao pod nazivom „Valovi“, dr. sc. Nadan M. Petri je u Muzeju održao predavanje pod nazivom „Valovi i brodolomi u povijesti medicine“.

U Muzeju je u listopadu održan Okrugli stol brodomaketara pod nazivom „Brodovi i makete kao instrument očuvanja hrvatske pomorske baštine“.

12.4. Promocije i prezentacije

Predstavljanje drugog izdanja monografije „Povijesni brod Istranka“, autora mr. sc. Stjepana Loze, dana 17. prosinca 2014. godine.

Prezentacija akcije vađenja povijesnog broda „Istranka“ uspješno realizirane u ljeto 2014., održana dana 17. prosinca 2014. godine.

12.7. Ostalo

Hrvatski pomorski muzej Split 31. siječnja 2014. godine tradicionalno je sudjelovao u Noći muzeja. Program muzeja bio je iznimno dobro prihvaćen od strane građana. Naime, otvorena je izložba „Prinove u fundusu HPMS“, a postavljena je i instalacija pod nazivom „Opomena“. Riječ je o 28 pušaka koje simboliziraju isto toliko sudionica Prvog svjetskog rata, potom plinskoj granati, plinskoj masci i kacigi uz prateći pano na kojem su navedene činjenice o Prvom svjetskom ratu. Za Dan muzeja postavljena je i engleska varijanta panoa.

Studenti povijesti Filozofskog fakulteta u Splitu, povezani u Udrugu studenata povijesti Toma Arhidakon – ISHA Split, održali su nekoliko predavanja na temu Prvog svjetskog rata.

HPMS je 18. svibnja 2014. godine obilježio Međunarodni dan muzeja. Posjetitelji su imali prilike taj dan besplatno pogledati instalaciju „Opomena“, kao i postav vojnog i trgovačkog pomorstva.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Nastavljene su aktivnosti na afirmaciji Muzeja i privlačenju posjetitelja. Tijekom godine dostavljeni su promidžbeni materijali u škole i vrtiće u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Brošure s informacijama o Muzeju su distribuirane u hotele i hostele kao i u trajektnoj luci. Održavana je i uobičajena suradnja s Turističkom zajednicom Grada Splita.

Za kvalitetnije informiranje o Muzeju kao nadopuna uz web stranicu koristila se Facebook stranica Muzeja gdje se redovito izvještava o događanjima u Muzeju.

Uz već ranije sklopljenu suradnju za korištenje SPLIT CARD kartice, koja posjetiteljima imaocima kartice omogućava popust od 50 % na ulaznice, od 2013. godine potpisana je

suradnja i za posjetitelje koji u Muzej dolaze s karticom pogodnosti DALMATIA CARD, a s kojom ostvaruju popust na ulaznicu u iznosu od 50 % i popust na publikacije u iznosu od 20 %.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

VRSTE ULAZNICA (TIP POSJETITELJA) / upisati cijenu ulaznice	BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA			EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DR.	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	OSTALI PROGRAMI (NAVESTI KOJI)	UKUPNO
	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE								
ODRASLI	1339		1339								1339
UČENICI, STUDENTI	151		151								151
UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA			0								0
GRUPNI POSJETI (ODRASLI) - broj osoba			0								0
GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI) - broj osoba	2418		2418	64							2482
GRUPNI POSJETI (UMIROVLJENICI) - broj osoba			0								0
OBITELJSKA ULAZNICA - broj osoba			0								0
BESPLATAN ULAZ	552	50	602	191		6020	10				6823
OSTALO			0								0
UKUPNO:	4460	50	4510	255		6020	10				10795
SVEUKUPAN BROJ POSJETITELJA:											

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 7,66 %
- lokalna samouprava: 85,84 %
- vlastiti prihod: 5,57 %
- sponzorstvo: 0 %
- donacije: 0,93 %

15.2. Investicije

69.085,83 kn